

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 78	07.10.2020
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 88	27.10.2020

Sopimus vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen organisoimisesta

58/08.01.01/2018

SOTEV 07.10.2020 § 78

Lisätiedot:

sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, puh. 050 352 3171
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on 20.6.2018 § 38 päättänyt, että Kauniaisten kaupunki osallistuu Espoon kaupungin johdolla valmistettavaan vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen yhteishankintaan. Tämän jälkeen valtiokunta on hyväksynyt kuljetuspalvelujen toimintaohjeen 17.9.2019 § 54 ja 28.1.2020 § 3 saanut tilannekatsauksen yhteishankinnan valmistelutilanteesta ja kuljetusvälitys- ja hallintapalvelun palveluntuottajasta.

Nyt käsittelyyn tuodaan yhteistyösopimus kuljetuspalvelujen organisoimisesta Espoon kaupungin ja muiden länsi-Uudenmaan kuntien välillä. Sopimuksen tarkoituksena on sopia vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain (VPL/SHL) mukaisten kuljetuspalvelujen yhteisestä organisoimisesta. Kuljetuspalvelujen järjestämisvastuu säilyy edelleen Kauniaisten kaupungilla.

Yhteistyön toteuttamiseksi sopimusosapuolet ovat jo ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista kilpailuttaneet yhdessä kuljetusoperaattoria koskevan hankinnan ja perustaneet VPL/SHL-kuljetuspalvelujen järjestämiseksi dynaamisen toimittajarekisterin, jonka puitteissa kilpailutetaan kuljetuspalveluntuottajat. Ensimmäinen kuljetuksia koskeva tarjouspyyntö on julkaistu heinäkuussa 2020.

Sopimuksella määritellään osapuolten välinen yhteistyö ja sen toteuttaminen Kulkukeskuksessa. Sopimuksella myös valtuutetaan Espoo hoitamaan Kauniaisten puolesta kuljetuspalvelujen järjestämiseen tarvittavat kilpailutukset sekä allekirjoittamaan niihin liittyvät tarjouspyynnöt, päätökset, sopimukset ja muut mahdollisesti tarvittavat asiakirjat sekä kilpailutettuihin sopimukseen liittyvän sopimuseurannan ja toimittajahallinnan. Espoo vastaa myös Kulkukeskuksen toiminnasta.

Sopimusosapuolten yhteistyöllä pyritään kunkin osapuolen järjestämisvastuulla olevien Kuljetuspalvelujen saatavuuden ja turvallisuuden varmistamiseen. Lisäksi yhteistyöllä tavoitellaan yhdenmukaista palvelua Länsi-Uudenmaan alueella, kustannusten hallintaa, päästöjen vähentämistä, kuljetusten yhdistelyasteen kasvua sekä laadukasta asiakaspalvelua.

Päätöksen sopimuksen hyväksymisestä tekee kaupunginvaltuusto, koska sopimuksella valtuutetaan Espoon kaupunki hoitamaan Kauniaisten kaupungin puolesta kuljetuspalvelujen järjestämiseen liittyvät hankintapäätökset ja sopimukset.

Liitteenä (jaetaan valiokunnan jäsenille):

1. Sopimusluonnos
2. Henkilötietojen käsittelyn ehdot
3. Käsittelytoimien kuvaus
4. Palvelukuvaus
5. Kulkukeskuksen budjetti 2020 – 2021
6. Yhteyshenkilöt

Espoon kaupungilta projektipäällikkö Pasi Ojaniemi ja kuljetuspäällikkö Kari Vilppula tulevat kokoukseen esittelemään asiaa.

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta päättää esittää KH:lle ja edelleen KV:lle, että se:

- hyväksyy Kauniaisten kaupungin ja Espoon kaupungin välisen sopimuksen liitteiden mukaisesti ja
- oikeuttaa sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrbergin allekirjoittamaan sopimuksen sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisluontoisia ja sisällöllisesti vähäisiä muutoksia.

***

Asian käsittelyn aluksi Espoon kaupungin projektipäällikkö Pasi Ojaniemi ja kuljetuspäällikkö Kari Vilppula esittelivät Kulkukeskusta. Ojaniemi ja Vilppula poistuivat kokouksesta esittelyn jälkeen.

Jäsen Linnell ehdotti asian pöydällepanoa, jota jäsen Lehtinen kannatti. Valiokunta päätti yksimielisesti asian pöydällepanosta ja ylimääräisen kokouksen järjestämisestä asian uudelleen käsittelemiseksi.

Päätös:

Valiokunta päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

SOTEV 27.10.2020 § 88

Lisätiedot:

sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, puh. 050 352 3171
kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh.050 354 0121
hallintopäällikkö Pilvi Kalliomaa, puh.050 383 4260
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen organisoimista on valmisteltu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan muiden kuntien kanssa ja yhteistyö on tukenut syvenevää yhteistyötä Länsi-Uudellamaalla.

Kooste kuljetuspalvelujen aikaisemmista käsittelyistä

Vuonna 2018 valiokunnassa käsiteltiin vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten järjestämistä jatkossa. Silloin todettiin (13.2.2018 § 11), että liikennepalvelulain voimaantulo 1.7.2018 muuttaa vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisesti tuotettavien kuljetuspalveluiden järjestämisen perusteita siten, että nykyisellä taksihinnoitteluan perustuvalla mallilla jatkaminen ei ole mahdollista. Lisäksi tuotiin esille (23.5.2018 § 33), että Kauniaisten kaupungin ei ole mahdollista toteuttaa

näin mittavaa ja monimutkaista hankintaa yksinään, vaan hankinta tulee toteuttaa yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Valiokunta päätti 20.06.2018 § 38 sittemmin lainvoimaiseksi tulleella päätöksellä, että Kauniaisten kaupunki osallistuu Espoon kaupungin johdolla valmisteltavaan vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen yhteishankintaan.

Palvelun turvaamiseksi yhteishankinnan valmistelun aikana valiokunta päätti hankkia kyseessä olevat kuljetukset tilapäisesti Lähitaksi Oy:ltä, kunnes yhteishankinnan kilpailutuksen mukaiset uudet sopimukset astuvat voimaan (23.5.2018 § 33 ja 20.11.2018 § 71).

Vuonna 2019 valiokunta käsitteli useaan otteeseen kuljetuspalvelukokonaisuutta ja kuljetuspalvelujen toimintaohjeita, joihin myös vanhus- ja vammaisneuvosto ottivat kantaa (19.03.2019 § 25 ja 17.09.2019 § 54). Valiokunta hyväksyi toimintaohjeet (**oheismateriaalina**) kokouksessaan 17.9.2019 ja päätös on lainvoimainen. Toimintaohjeet tulevat voimaan 1.1.2020 alkaen; kuitenkin aikaisintaan, kun uusi Kulkukeskus on toiminnassa Kauniaisten alueella. Jo hyväksytyissä toimintaohjeissa määritellään kuljetuspalvelun sisältö kuten myöntämisen perusteet, matkustusalue, avustaminen, matkojen käyttö, tilaaminen ja peruminen. Kesäkuussa 2019 Espoon logistiikkapalveluiden edustaja oli läsnä kokouksessa kertomassa hankinnan valmistelun tilanteesta (11.06.2019 § 36).

Vuonna 2020 tammikuussa valiokunnalle tuotiin tiedoksi Espoon kaupungin hankintapäätös kuljetusvälitys- ja hallintapalvelun palveluntuottajasta ja yhteishankinnan valmistelutilanne (28.1.2020 § 3). Markkinaoikeus kumosi kyseisen hankintapäätöksen 16.6.2020 päätöksellään 274/20. Espoon kaupunki on jättänyt markkinaoikeuden päätöstä koskevan valituksen ja valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO) 17.7.2020. Hankintalainsäädäntö mahdollistaa väliaikaisen hankinnan järjestämisen oikeuskäsittelyn ajaksi.

Vanhus- ja vammaisneuvoston yhteiskokouksessa 30.1.2020 käsiteltiin kuljetuspalvelujen VPL/SHL -toimintaohjeita ja asiakasohjeluonnosta.

Valiokunnalle tuotiin 7.10.2020 § 78 käsittelyyn nyt käsiteltävänä oleva yhteistyösopimus Espoon kaupungin kanssa. Yhteistyösopimuksessa sovietaan kuljetuspalvelujen organisoimisesta Espoon kaupungin ja muiden länsi-Uudenmaan kuntien välillä. Valiokunta jätti tuolloin asian käsittelyn pöydälle.

Kuljetuspalvelujen valmistelutilanne ja osallisuus

Kuljetuspalvelujen valmistelua varten perustettiin ohjausryhmä heti hankkeen alkaessa. Ohjausryhmän jäsenenä on Länsi-Uudenmaan kunnista viranhaltijoita sekä asiakkaiden edustajina Espoon vammaisneuvoston puheenjohtaja ja vanhusneuvoston puheenjohtaja.

Kuljetuspalvelujen tämän vuoden marraskuun alkuun suunniteltu käyttöönotto siirtyy tammikuulle johtuen siitä, että kuljetushankintaa koskevien tarjousten läpikäynti on vielä kesken. Annettujen ajoneuvotietojen ja rikosre-

kisteriotteiden tarkistaminen on vienyt odotettua enemmän aikaa ja hankintapäätöstä ei ole vielä tehty. Kauniaisissa kuljetukset järjestetään kuten tähänkin mennessä siihen asti, kunnes Kulkukeskus aloittaa kuljetustoiminnan. Tarkempi aloitusaikataulu tarkentuu, kun hankinnan aikataulu on selvillä.

Kauniaisten osalta voidaan todeta, että sijainnin vuoksi riski autojen huonolle saatavuudelle on pienempi verrattuna muuhun Länsi-Uuteenmaahan.

Kulkukeskuksella on [verkkosivut](#), johon kootaan tietoa palvelusta.

Kauniaisten vammaisneuvoston lausunto

Kauniaisten vammaisneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat 22.10.2020 lähettäneet valiokunnalle lausunnon vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain kuljetuspalveluja koskien (**ohjeismateriaalina**). Huomioita lausunnossa oleviin asiakohtiin 1-8 on tuotu esille seuraavassa aikataulun mahdollistamissa puitteissa.

1.

Kauniaisten nykyinen sopimus Lähitaksi Oy:n kanssa on tilapäisenä suora-hankintana tehty ja sopimus on voimassa kunnes yhteishankinnan kilpailutuksen mukaiset uudet sopimukset astuvat voimaan. Kunnat ovat velvollisia noudattamaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (hankintalaki), jonka mukaan nyt kyseessä oleva palvelu on sellainen, joka kuntien tulee kilpailuttaa hankintalain määräysten mukaisesti.

2.

Espoon kaupunki ei ole pannut täytäntöön 17.1.2020 tehtyä hankintapäätöstä vaan tehnyt väliaikainen sopimuksen oikeuskäsittelyn ajaksi hankintalainsäädäntöön perustuen.

3.

Sopimuksen liitteessä 1 Henkilötietojen käsittelyn ehdot on määritelty, miten henkilötietoja käsitellään ja Käsittelytoimien kuvauksessa määritellään, mitä asiakastietoja ja kuka toimija tietoja käsittelee.

4.

Kuljetuspalvelujen asiakkaat saavat kirjeitse ohjeet palvelun käytöstä, uudet yhteystiedot sekä tarkan päivämäärän, milloin heidän kuljetuksensa siirtyvät Kulkukeskukselle. Ennen uuteen palveluun siirtymistä järjestetään asiakkaille ja kuljettajille infotilaisuuksia.

6.

Kuljetuspalveluita valmisteleavassa ohjausryhmässä on sovittu 30.9.2020, että erillinen ohje valmistellaan siitä, miten toteutetaan vammais- ja vanhusneuvostojen osallistaminen palvelun kehittämiseen.

7.

Sopimuksen mukaan hallinnolliset kustannukset jaetaan palvelun piiriin kuuluvien asiakkaiden määrän mukaisessa suhteessa kunnittain. Kuljetusoperaattorin ja kuljetusten kustannukset jaetaan toteutuneiden kuljetus-

määrien perusteella kuntien kesken. Kauniaisten osalta tämän hetkinen SHL-/VPL-kuljetusten vuosikustannus on noin 450 000 euroa/vuosi.

8.

Yhteistyösopimus on toistaiseksi voimassa oleva sopimus, joka määrittelee sopimuksen osapuolten välisen yhteistyön ja sen toteuttamisen Kulkukeskuksessa.

Sopimuksen käsittely

Kuljetuspalveluiden valmistelusta vastannut ohjausryhmä on käsitellyt sopimuksen sisältöä kokouksissaan, ja tämän pohjalta Espoo on valmistellut käsiteltävänä olevan yhteistyösopimuksen.

Yhteistyösopimuksessa kyse on osapuolten vastuulla olevien yleisen edun mukaisten julkisten palveluiden toteuttamisesta yhteistyössä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Sopimuksella oikeutetaan Espoo hoitamaan Kauniaisten ja muiden Länsi-Uudenmaan kuntien puolesta kuljetuspalvelujen järjestämiseen tarvittavat kilpailutukset sekä allekirjoittamaan niihin liittyvät tarjouspyynnöt, päätökset, sopimukset ja muut mahdollisesti tarvittavat asiakirjat sekä kilpailutettuihin sopimukseen liittyvän sopimusseurannan ja toimittajahallinnan.

Valiokunnan jäsenillä oli mahdollisuus esittää etukäteen kysymyksiä asiaan liittyen ja kooste saaduista kysymyksistä ja vastauksista näihin on **oheismateriaalina** (jaetaan valiokunnan jäsenille). Vastaukset on koottu yhteistyössä Espoon kaupungin Kulkukeskuksen kanssa. Todettakoon, että kysymykset eivät koske sopimuksen sisältöä vaan varsinaiseen kuljetuspalveluun liittyvä seikkoja eli asioita, joista on jo kaupungeissa päätetty toimintaohjeiden hyväksymisen yhteydessä, Kauniaisissa valiokunnan kokouksessa 17.9.2019 § 54.

Tällä hetkellä yhteistyösopimuksen käsittely on käynnissä mukana olevissa kunnissa. Koska yhteistyösopimuksen käsittely on kesken muissakin kunnissa, esitetään valmistelun jatkamista yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Oheismateriaali:

1. Vammaisneuvoston lausunto
2. Kooste kysymyksistä ja vastauksista koskien kuljetuspalveluja
3. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun toimintaohje
4. Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun toimintaohje
5. Kooste vastauksista vammaisneuvoston lausunnossa esitettyihin kysymyksiin
6. Länsi-Uudenmaan Kulkukeskus 26.10.2020 - esittelymateriaali

Espoon logistiikkapalveluista ja kuljetusoperaattorilta tulee edustaja kokoukseen esittelemään kuljetuspalveluja.

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Valiokunta merkitsee valmistelutilanteen tiedoksi.

***

Valiokunnalle oli etukäteen toimitettu tiedoksi kooste vastauksista vammaisneuvoston lausunnossa esitettyihin kysymyksiin, kooste liitetään pöytäkirjan oheismateriaaliksi. Asian käsittelyn aluksi Espoon kaupungin logistiikkapäällikkö Kari Sirviö esitteli Kulkukeskuksen toimintaa. Esittelymateriaali liitetään pöytäkirjan oheismateriaaliksi. Kokoukseen kutsunut Keskinen, Sirviö, Vilppula ja Filipsson-Korento poistuivat kokouksesta esittelyn jälkeen.

Jäsen Lehtinen ehdotti Kauniaisten vammaisneuvoston puheenjohtajan kutsumista seuraavaan kokoukseen. Valiokunta kannatti ehdotusta yksimielisesti. Valiokunta päätti myös lähettää saadut vastaukset ja materiaalit tiedoksi vammaisneuvostolle.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Valiokunta päätti lisäksi kutsua Kauniaisten vammaisneuvoston puheenjohtajan seuraavaan kokoukseen sekä lähettää saadut vastaukset ja materiaalit tiedoksi vammaisneuvostolle.